

Region Skånes kulturplan 2025-2028

REMISSVAR

från Alexe Landgren & Jessica Nettelblatt – Sveriges Filmregissörer, Scen & Film

Vi vill börja med att säga att vi är väldigt glada att se att många av de tankar som väcktes på samrådsmötet i november har införlivats i uppdateringen av kulturplanen, särskilt under rubriken Film och digitala spel! Vi vill dock trycka lite extra på följande:

SAMMANFATTNING

Vi ser fortfarande ett behov av att länka samman vikten av att alla ska få ta del av kultur med perspektivet kring kulturskapares villkor och vikten av att kultur ska gå att försörja sig på. Utan professionella kulturskapare finns ingen, eller åtminstone betydligt mindre och mer amatörmässig, kultur att ta del av.

Kulturplanen kan formulera att Region Skåne inte bara vill skapa sammanhang och platser för att ta del av kultur och skapa kultur, utan också att professionella kulturskapare (som ofta redan är del av sammanhang) ska ges ekonomiska förutsättningar att nå ut till och möta publik och/eller medskapare.

Inom Film och digitala spel skulle vi fortfarande vilja se några tankar kring vilken typ av produktioner regionen vill stötta – spel och film är ju kanske de områden där konst och kommersialism allra tydligast verkar på samma arena – samt vikten av att hitta nya distributionsformer för framför allt film.

FÖRSLAG

2.1 Region Skånes kulturpolitiska mål

Under det som Region Skåne ska verka för anser vi att ni bör tillägga:

- att professionella kulturskapare ska kunna försörja sig på och nå ut med den kultur de producerar.

3.4 Barns och ungas rätt till kultur

Här kan följande tillägg göras i femte stycket: ”I förskolan och skolan kan alla barn och unga, oavsett bakgrund och individuella förutsättningar, möta den organiserade kulturen *och professionella kulturskapare.*”

Och/eller i det åttonde stycket: ”Genom ökat samspel mellan regionala och kommunala medel ska fler barn och unga möta konst och kultur *och personer som arbetar professionellt inom dessa områden.*”

4.3 Film och digitala spel

Ni skriver att ”Region Skåne stödjer bland annat arbetet med att främja spelkulturella frågor, att bedriva spelpedagogiskt utvecklingsarbete riktat mot barn och unga och jämställdhets- och mångfaldsfrågor.”

Vi skulle vilja att samma riktning fanns för vad Film i Skåne stödjer. Vilket såklart är svårt eftersom Film i Skåne är vinstdrivande och därför gärna vill gå in även i stora kommersiella produktioner med målsättning att öka sitt kapital – något som i sin tur gynnar smalare, mer konstnärliga projekt. Kanske kan man formulera något kring detta? Att kommersiella framgångar kommer filmkulturen i stort till nytta? Men att det ska finnas en avvägning mellan produktioner för smalare och för bredare publik. (Detta finns och fungerar i praktiken, men fint att ha med i kulturplanen.)

I åttonde stycket nämns den audiovisuella strategin. Kanske innehåller den inte alls följande, men vi skulle önska att den gjorde det: ”Bland de strategiska prioriteringarna framåt kan bland annat nämnas konstnärlig utveckling, att stärka strukturer för talanger samt att underlätta för produktion *och distribution för såväl spelfilm som dokumentärer.*”

Vi skulle också gärna tillägga något om att Region Skåne vill möjliggöra för film och spel att nå ut tvärssektoriellt genom nya kreativa distributionsvägar.

Anteckningar från samverkansmöte 231127

Konstnärlig frihet och styrning (armlängds avstånd)

Bara systemet med offentlig finansiering medför styrning. De som finansierar/finansieras med skattemedel kan välja målgrupper och/eller utbud vilket medför att konstnärer börjar göra det som efterfrågas.

Den offentligt finansierade konsten konkurrerar med privat finansierad – inom musik finns exv klubbar runt Möllan, där offentligt finansierade Inkonst och Moriskan både bedriver annan verksamhet, men också bokar samma band som exv KB och Babel.

Ska kultur beställas? Eller ska den köpas in utifrån ett utbud som finns?

Längre stödperioder efterfrågas så att konstnärer/kulturutövare har möjlighet att själva utforska och skapa. Bör finnas parallellt med kortare och snabbare stöd.

Tjänstemän och byråkrater upplevs styra mer än politiker.

Offentligt finansierade verksamheter bör inte pruta på arvoden.

Malmöfestivalen och Stockholms kulturfestival har hindrat skyddsombud från musikerförbundet.

Breddat deltagande (demokratisering av kultur vs kulturell demokrati – publikutveckling)

Artikeln av **Steven Hadley** var det som gav mest tankar – spänningen mellan en kultur som når alla och en kultur som caterar det alla eller de flesta vill ha.

I artikeln finns en ton av att kulturen ska bära politiska misslyckanden (segregering) på sina axlar och åtgärda det samhället i stort misslyckats med.

Konst för alla eller alla gör konst. Om vem som helst kan skapa konst, då är det nåt man gör på fritiden och inget man har som yrke. Hur ska man kunna då leva på sin konst? Ska vi alls ha professionella kulturutövare? Vad är artikelns förslag?

Vi pratade om konst vs kommers – film finansieras både kommersiellt och statligt, liksom foto och litteratur – i mindre utsträckning bildkonst och teater. Konstskolor ser ner på kommersialism – att ställa mot filmbranschen som vill nå ut så brett som möjligt oavsett vilken film det handlar om.

Politiker måste SLUTA se ner på och bortse från kulturen. Om inte ens kulturministern vill försvara kulturen, vem fan ska då tycka att den är viktig?

Hur skapar man inkludering, både i publikled och bland konstnärer? Kontinuerlig dialog mellan publik och konstnärer, hur vill du titta på/ta del av konst och kultur?

Finns behov av längre verksamhetsstöd för deltagarbaserade organisationer.

Viktigast är att ALLA tidigt får möta kultur av och i olika former, och att professionella utövare får betalt för att komma ut och möta denna publik.

Tänk exv Norges skolesäcken – organiserat på en statlig nivå. En mer demokratisk kulturskola som inte kostar och som finns på ALLA skolor. På så sätt värderas och tillgängliggörs kultur tidigt, som en naturlig del i livet, och kulturen når brett och kontinuerligt, inte bara i projekt som avslutas. Och konstnärer får ytterligare en möjlighet till försörjning.

Leder vidare till att vi ser behov av att ta vara på den kunskap vi som konstnärer har (och de pengar som investerats i oss) genom doktorandtjänster och andra möjligheter för oss att ge tillbaka till samhället. Mentorskap.

Vi tar upp projektrecycling – att förhindra att projekt bara dör. Härur tanken om att offentligt finansierad film efter x antal år tillgängliggörs via filmbibliotek. All kortfilm som aldrig nånsin visas, och svenska långfilmer som möjligen kommer i repris på SVT – bättre att det finns tillgängligt för alla att låna för en liten kostnad (eller om den kostnaden kan fungera som biblioteksersättningen och betalas av staten?)

Innan denna slutstation skulle vi gärna se mer kreativ distribution – nya sätt att nå ut på – låta våra verk få längre livslängd. Vi ser en problematik i att man som konstnär ska vara allt i ett – säljare, entreprenör, estradör, ekonom ... Upplevs som otroligt kämpigt att som konstnär först sälja sig själv och sitt projekt för att alls få göra det – sen göra det, vilket ju är vårt VERKLIGA jobb – och sen sälja själva projektet (och sig själv) igen, nu till publik ... Tänk om de som finansierade också kunde erbjuda distribution på nya sätt?

Vi önskar oss google translate mellan konsten och politiken.

Önskar också fler tvärssektoriella projekt.

I en tid när vi pratar mycket om yttrandefriheten behöver vi också prata om yttrandefrihet i bilder eftersom stor del av dagens kommunikation sker genom bilder.

Hållbar utveckling (miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet, Agenda 2030)
Gruppen pratade mest om ekonomisk och social hållbarhet.

Viktigt att centrumbildningar förmedlar uppdrag som är kvalitativa, som ger betalt.

Många tycker att konstnärer ska göra saker gratis/så billigt som möjligt. Det finns också låg kunskap om upphovsrätt.

Det finns en avvägning mellan kvalitet och kvantitet. Finansiärer menar att om ni vill ha tillräckligt betalt så kan inte lika många få och bredden är också viktig.

AI – vi behöver förhålla oss till det och kulturplanen bör innehålla formuleringar om att man värdesätter det mänskligt skapade.

Även denna grupp är inne på att vi som arbetar professionellt ska kunna försörja oss och att breddat deltagande inte innebär att alla ska göra konst.

Samtal i helgrupp

Dyrt att arbeta/utföra projekt i Danmark pga valutaskillnaderna.

Kulturplanerna är mer styrande än man tror. Hur styrande vill man att de ska vara? Kanske vill man att de ska vara mer konkreta?

Viktigt att fackliga och andra branschavtal följs, även om det inte står i kulturplanen. Tydligt exempel på nåt som behöver formuleras vassare i nästa version.

Kulturplanerna blir mer kortare och mer allmänna, landar mer i struktur än i konkreta saker. Östergötland har kortat sin plan mkt, men har ändå med mycket detaljer och konkretiseringar.

Svensk Bildkonst vill få tydligare förtroende för sina medlemmars arbete. Kuratorer bör få större konstnärlig status. Bildkonsten saknar också en statlig struktur på det sätt som teatern har.

Villkoren för professionella kulturutövare är det vi alla tycker är viktigast, men vi upplever inte att detta har så stor plats i kulturplanen.

Reflektioner utifrån artiklarna

Steven Hadley – Kulturens död? Publikutveckling, kulturell demokrati och kulturpolitik

- ... ”att vi bäst förstår publikutveckling genom att betrakta det som en kulturpolitisk funktion snarare än som en konstförvaltningsfunktion.”

JA! Det är inte vi konstnärer som ska behöva definiera vår publik, det kan den ev kulturpolitiken göra, eller användare/spridare av vår konst.

- Problemet med denna politik var att den i grunden syftade till att skapa en större publik för föreställningar vars innehåll byggde på erfarenheter inom samhällets privilegierade grupper. Kort sagt har det tagits för givet att alla samhällsmedlemmars kulturella behov såg likadana ut.

Sant!

- Detta grundas på principen om: det fria individuella valet, där kulturpolitikens roll inte är att ingripa i de preferenser som medborgarna/konsumenterna ger uttryck för, utan att stötta de val som individer eller sociala grupper gör genom en regleringspolitik som tillämpas på informationsspridning eller utbudsstrukturer, på samma sätt som på andra typer av marknader.

Ska jag bara ge mina barn TikTok? Ska vi bara ge människor det som flest vill se? TV3 / Youtube / Facebooks korta videos vs SVT.

- Detta leder till att mångfaldsinitiativ inom kultursektorn blir självmedvetna, symboliska offentliga handlingar som i vid bemärkelse misslyckas med att åstadkomma någon förändring i världen.

Absolut, ni kvoterar in, vi kvoterar in – när tillräckligt många är inkvoterade har vi plötsligt fått förändring (se kvinnornas inträde på arbetsmarknaden – det tar tid att förändra).

- Nu är den grundläggande frågan för konstsektorn om den kommer att förändras eller dö.

Hur ska den förändras? Ska alla som vill få pengar? Ska vi inte ha några pengar, ska marknaden styra? Skitlätt att skriva att det görs fel utan att komma med förslag på hur man gör rätt.

Susanna Dahlberg – Hur lång är armen nu - fyra år senare

- Konsten och kulturen har mängder av positiva konsekvenser för individer och samhället i stort men ska inte planeras efter det. Det finns en målkonflikt i att å ena sidan prata om konstens och kulturens egna värden och å andra sidan samtidigt beställa effekter av den.

Upplever ofta att vi försöker bocka av punkter – kom på mig själv med att skriva av kulturplanen för redovisning av ett projekt vi fått stöd för. En stor del av att vara konstnär idag är att intellektualisera kring sin konst – i ansökningar och redovisningar – och att där påvisa nyttan av och meningen med den.

- Resurser och eventuella inläsningseffekter, är det nödvändigt med **nya pengar** för att nå ökad bredd eller finns det andra sätt? Invånarna, ska de ha möjlighet att påverka till exempel offentliga utsmyckningar och hur skulle det i så fall gå till i förhållande till idealet om konstnärlig frihet?

Intressanta frågor att diskutera vidare. Mecenatplattform?

- ... åtgärder för att nå alla barn och unga bör prioriteras för att bredda deltagandet i kulturlivet.

JÅ! Mina barn bor i rik kommun, men har sjukt lite kulturtillgång om inte jag som förälder bidrar. Treornas kör, ett författarbesök, två pjäser - under 7 år i grundskolan. Och sen visar lärarna film från egna konton eller youtube ...